

UCHWAŁA Nr 116 RADY MINISTRÓW

z dnia 27 czerwca 1975 r.

w sprawie nadania statutu Narodowemu Bankowi Polskiemu.

Na podstawie art. 11 ust. 2 i art. 19 ustawy z dnia 2 czerwca 1975 r. — Prawo bankowe (Dz. U. Nr 20, oz. 108) Rada Ministrów uchwala, co następuje:

§ 1. Narodowemu Bankowi Polskiemu nadaje się statut, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Tracą moc:

- 1) uchwała nr 442 Rady Ministrów z dnia 10 listopada 1959 r. w sprawie zatwierdzenia statutu Narodowego Banku Polskiego,
- 2) uchwała nr 11 Rady Ministrów z dnia 3 stycznia 1961 r. w sprawie ustalenia podstawowych zadań Powszechnej Kasy Oszczędności (Monitor Polski z 1961 r. Nr 9, poz. 51 i z 1969 r. Nr 48, poz. 370),
- 3) uchwała nr 12 Rady Ministrów z dnia 3 stycznia 1961 r. w sprawie zatwierdzenia statutu Powszechnej

Kasy Oszczędności (Monitor Polski z 1961 r. Nr 9, poz. 52, z 1969 r. Nr 48, poz. 370 i z 1972 r. Nr 38, poz. 209),

- 4) uchwała nr 195 Rady Ministrów z dnia 23 października 1969 r. w sprawie niektórych zadań i zmiany statutu Narodowego Banku Polskiego,
- 5) uchwała nr 196 Rady Ministrów z dnia 23 października 1969 r. w sprawie zadań Powszechnej Kasy Oszczędności oraz przejęcia przez Powszechną Kasę Oszczędności zadań i czynności przedsiębiorstwa Obsługa Ratalnej Sprzedaży „ORS” (Monitor Polski Nr 48 poz. 370).

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *P. Jaroszewicz*

Załącznik do uchwały nr 116 Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 1975 r. (poz. 143).

STATUT NARODOWEGO BANKU POLSKIEGO

Rozdział I

Postanowienia ogólne.

§ 1. Narodowy Bank Polski, zwany w dalszym ciągu „NBP”, działa na podstawie ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. — Prawo bankowe (Dz. U. Nr 20, poz. 108) oraz niniejszego statutu.

Rozdział II

Podstawowe zadania Banku.

§ 2. 1. Do zadań NBP jako banku emisyjnego i centralnej instytucji kredytowej, oszczędnościowej, rozliczeniowej i dewizowej należy:

- 1) zapewnienie sprawnej organizacji obrotu pieniężnego i obsługi finansowej gospodarki narodowej i ludności,
- 2) gromadzenie środków pieniężnych oraz zasilanie gospodarki narodowej środkami finansowymi niezbędnymi do realizacji wieloletnich i rocznych narodowych planów społeczno-gospodarczych — w ramach planu kredytowego i wytycznych Ministra Finansów,
- 3) wykorzystywanie kredytu, a także innych środków działania do podniesienia efektywności gospodarowania jednostek gospodarki uspołecznionej, zapewnienia równowagi gospodarczej i finansowej oraz umacniania dyscypliny finansowej.

2. NBP koordynuje działalność innych banków w zakresie organizacji i planowania kredytów, obrotu gotówkowego i obrotu oszczędnościowego, organizacji rozliczeń pieniężnych w gospodarce narodowej, organizacji operacji bankowych i rachunkowości, a także operacji walutowych i dewizowych.

3. NBP ma prawo żądać od innych banków danych i wyjaśnień niezbędnych do wykonania zadań określonych w ust. 2 oraz do sporządzenia projektu planu kredytowego, planu kasowego i sprawozdań z wykonania tych planów, a także do sporządzenia bilansu płatniczego Państwa oraz bilansu należności i zobowiązań zagranicznych i kontroli wykonywania planu obrotów płatniczych z zagranicą.

§ 3. Dla realizacji swoich zadań NBP wykonuje następujące czynności:

- 1) emituje znaki pieniężne,
- 2) kredytuje i finansuje jednostki gospodarki uspołecznionej i nie uspołecznionej oraz udziela kredytów ludności, kontroluje zgodność zużycia kredytów z ich przeznaczeniem i stan ich zabezpieczenia, a także re-finansuje banki,
- 3) gromadzi środki pieniężne jednostek gospodarki uspołecznionej i nie uspołecznionej oraz ludności,
- 4) organizuje obrót gotówkowy,
- 5) organizuje, przeprowadza i kontroluje rozliczenia pieniężne w gospodarce narodowej,
- 6) organizuje obrót wartościami dewizowymi i dokonuje tego obrotu oraz wykonuje inne czynności z tego zakresu,

- 7) kontroluje wykonanie planu obrotów płatniczych z zagranicą oraz sporządza bilans płatniczy Państwa,
- 8) kontroluje działalność finansowo-gospodarczą jednostek gospodarki uspołecznionej w zakresie ustalonymi odrębnymi przepisami,
- 9) prowadzi kasową i rozliczeniową obsługę budżetu Państwa oraz współdziała w kontroli jego wykonania.

§ 4. NBP udzielając kredytu na finansowanie inwestycji i środków obrotowych, a także wykonując ustalone w obowiązujących przepisach i wytycznych funkcje kontrolne, wpływa na:

- 1) usprawnianie procesów inwestycyjnych,
- 2) przyspieszanie osiągania zdolności produkcyjnych i efektów ekonomicznych z realizacji inwestycji,
- 3) optymalne wykorzystanie majątku produkcyjnego, w szczególności majątku pochodzącego z nowych inwestycji,
- 4) utrzymanie materialnych środków obrotowych (zapasów) na racjonalnym poziomie,
- 5) poprawę wyników finansowo-ekonomicznych i umocnienie dyscypliny finansowej organizacji gospodarczych.

§ 5. W zakresie wkładów i kredytów ludności NBP:

- 1) gromadzi oszczędności pieniężne ludności,
- 2) prowadzi obsługę ludności w zakresie rozliczeń pieniężnych,
- 3) udziela kredytów ludności,
- 4) rozwija i umacnia w społeczeństwie zrozumienie dla społeczno-gospodarczego znaczenia oszczędności pieniężnych oraz współdziała w tym zakresie z właściwymi instytucjami i organizacjami.

§ 6. 1. W związku z realizacją swoich zadań NBP współdziała z właściwymi organami administracji państwowej oraz organizacjami gospodarczymi w zakresie:

- 1) przygotowania projektów planu kredytowego i planu kasowego oraz realizacji tych planów,
- 2) wniosków i ocen NBP, dotyczących planów gospodarczych i finansowych, podstawowych kierunków działania organizacji gospodarczych i środków usprawnienia ich gospodarki.

2. NBP informuje organy wymienione w ust. 1 o za-kłóceniach w wykonywaniu zadań gospodarczych oraz o niedostatecznej sprawności i efektywności w gospodarce.

Rozdział III

Organizacja Banku.

§ 7. 1. Działalnością NBP kieruje Prezes NBP.

2. Do Prezesa NBP należy w szczególności:

- 1) nadzór nad prawidłową realizacją zadań NBP,
- 2) kierowanie pracami Zarządu NBP,

- 3) reprezentowanie NBP na zewnątrz,
- 4) powoływanie pracowników NBP na stanowiska, których obsadę zastrzegł do swojej decyzji, i odwoływanie ich z tych stanowisk,
- 5) udzielanie pełnomocnictw i ustalanie sposobu podpisywania dokumentów NBP,
- 6) powoływanie członków komitetów doradczych przy oddziałach wojewódzkich NBP.

3. Prezes NBP wydaje zarządzenia wewnętrzne, instrukcje, regulaminy i inne przepisy regulujące działalność i organizację NBP.

4. Uprawnienia, o których mowa w ust. 2 pkt 6, Prezes NBP może przekazać członkom Zarządu lub dyrektorom oddziałów wojewódzkich.

5. Prezes NBP jest przełożonym wszystkich pracowników NBP i wydaje w porozumieniu z zarządem głównym właściwego związku zawodowego regulamin pracy.

6. W razie nieobecności Prezesa NBP jego funkcje pełni Pierwszy Zastępca Prezesa NBP.

§ 8. Zarząd NBP rozpatruje główne zagadnienia z zakresu działalności NBP, w szczególności dotyczące:

- 1) planów kredytowego i kasowego oraz bilansu płatniczego Państwa,
- 2) systemu kredytowego, pieniężnego i rozliczeń,
- 3) projektów podstawowych aktów normatywnych dotyczących działalności NBP oraz zarządzeń wewnętrznych, instrukcji, regulaminów i innych przepisów regulujących działalność NBP,
- 4) projektów taryf odsetek, prowizji i opłat bankowych,
- 5) zasad i form obrotu oszczędnościowego ludności oraz kredytów dla ludności,
- 6) bilansów i sprawozdań okresowych i rocznych oraz planów finansowych i gospodarczych NBP,
- 7) otwierania i likwidacji oddziałów oraz innych jednostek operacyjnych i organizacyjnych NBP,
- 8) organizacji, rachunkowości i kontroli wewnętrznej NBP,
- 9) polityki kadrowej i płac.

§ 9. 1. NBP wykonuje zadania przez centralę, oddziały wojewódzkie, oddziały operacyjne, powszechne kasy oszczędności jako oddziały specjalistyczne oraz inne terenowe jednostki operacyjne i organizacyjne (ekspozytury, agencje, biura pełnomocników).

2. Dla wykonania zadań w zakresie obsługi obrotu oszczędnościowego i rozliczeń pieniężnych ludności NBP może:

- 1) korzystać z usług jednostek organizacyjnych przedsiębiorstwa państwowego „Polska Poczta, Telegraf i Telefon”,
- 2) organizować w uspołecznionych zakładach pracy oraz w osiedlach mieszkaniowych agencje powszechnych kas oszczędności; zakłady pracy ponoszą wówczas koszty rzeczowe związane z działalnością agencji,

- 3) organizować szkolne kasy oszczędności przy współdziałaniu i pomocy nauczycieli.

§ 10. 1. W skład centrali NBP wchodzi: departamenty, Generalna Dyrekcja Powszechnych Kas Oszczędności i inne komórki organizacyjne (zakłady, biura).

2. Decyzje o przekształcaniu i likwidacji komórek organizacyjnych centrali, oddziałów, powszechnych kas oszczędności i innych jednostek operacyjnych i organizacyjnych podejmuje Prezes NBP.

§ 11. 1. Do zadań centrali NBP należy:

- 1) przygotowywanie planów i organizowanie prac związanych z wykonywaniem zadań NBP oraz koordynowanie działalności oddziałów i innych jednostek organizacyjnych NBP,
- 2) bezpośredni nadzór nad działalnością oddziałów wojewódzkich oraz ogólny nadzór nad wykonywaniem zadań przez oddziały operacyjne, powszechne kasy oszczędności i inne jednostki operacyjne i organizacyjne NBP,
- 3) przygotowywanie sprawozdań, wniosków, postulatów i ocen kierowanych do naczelnych organów administracji państwowej oraz współdziałanie z organami administracji państwowej w zakresie realizacji zadań NBP,
- 4) opracowywanie projektów aktów normatywnych związanych z działalnością NBP oraz przygotowywanie opinii do nadsyłanych projektów aktów normatywnych,
- 5) doskonalenie organizacji i techniki pracy NBP.

2. Generalna Dyrekcja Powszechnych Kas Oszczędności prowadzi działalność w zakresie obrotu oszczędnościowego, rozliczeń pieniężnych ludności oraz kredytowania ludności.

3. Generalną Dyrekcją Powszechnych Kas Oszczędności kieruje bezpośrednio wiceprezes wyznaczony przez Prezesa NBP.

§ 12. Do zadań oddziałów wojewódzkich należy zapewnienie prawidłowej realizacji polityki kredytowej i pieniężnej na terenie województwa i oddziaływanie w kierunku właściwego wykonywania zadań przez oddziały operacyjne i powszechne kasy oszczędności. Do zadań oddziałów wojewódzkich należy w szczególności:

- 1) przygotowywanie projektów planu kasowego i bilansu pieniężnych przychodów i wydatków ludności oraz sprawozdań z ich wykonania i przedstawianie ich wojewodom,
- 2) zapewnienie prawidłowej organizacji i warunków pracy oddziałów Banku oraz pomocy koniecznej do sprawnego ich działania,
- 3) kontrola działalności oddziałów operacyjnych i powszechnych kas oszczędności oraz wydawanie im odpowiednich poleceń i wytycznych,
- 4) współpraca z terenowymi organami administracji państwowej, organizacjami gospodarczymi, instytucjami i organami finansowymi w sprawach dotyczących działalności NBP oraz reprezentowanie NBP wobec nich.

§ 13. 1. Komitety doradcze przy oddziałach wojewódzkich rozpatrują ważniejsze sprawy z zakresu działalności kredytowo-pieniężnej oddziału w celu ściślejszego powiązania pracy oddziału z potrzebami społeczno-gospodarczymi województwa.

2. W szczególności komitety doradcze rozpatrują:

- 1) informacje o przebiegu i sposobach wykonywania planu kredytowego, planu kasowego i bilansu pieniężnych przychodów i wydatków ludności w województwie,
- 2) zagadnienia dotyczące działalności kredytowo-pieniężnej w powiązaniu z ustalonymi kierunkami społeczno-gospodarczego rozwoju województwa i potrzebami ludności,
- 3) środki mające na celu usprawnienie działalności gospodarczej i podniesienie dyscypliny finansowej oraz usprawnienie obsługi klientów przez oddziały NBP,
- 4) zagadnienia związane z gromadzeniem oszczędności pieniężnych ludności i udzielaniem kredytów ludności.

3. NBP może organizować społeczne komitety upowszechniania oszczędności.

§ 14. 1. Tryb powoływania członków komitetów, liczbę członków oraz organizację pracy określa regulamin ustalony przez Prezesa NBP.

2. Członkowie komitetów doradczych otrzymują wynagrodzenie za udział w posiedzeniach na zasadach i w wysokości określonych przez Ministra Finansów.

§ 15. Do zadań oddziałów operacyjnych należy bezpośrednio realizacja zadań NBP w wyznaczonym okręgu działania, a w szczególności:

- 1) kredytowanie organizacji gospodarczych oraz kontrolowanie celowości zużycia kredytów i stanu ich zabezpieczenia,
- 2) kontrola działalności finansowej organizacji gospodarczych oraz oddziaływanie na ich gospodarkę, szczególnie w zakresie ekonomicznego wykorzystania środków na inwestycje i środki obrotowe, zapasów, obniżania kosztów własnych, prawidłowego gospodarowania funduszem płac oraz przestrzegania zasad dyscypliny finansowej i gospodarczej,
- 3) prowadzenie rachunków bankowych oraz przeprowadzanie i kontrolowanie rozliczeń pieniężnych,
- 4) wykonywanie kasowej i rozliczeniowej obsługi budżetu Państwa,
- 5) dokonywanie operacji walutowych i czynności dewizowych,
- 6) przyjmowanie na przechowanie wartości i dokumentów,
- 7) wykonywanie innych czynności, określonych w przepisach i instrukcjach NBP.

§ 16. Do zadań powszechnych kas oszczędności należy:

- 1) przyjmowanie i obsługa wkładów oszczędnościowych oraz wydawanie dokumentów stanowiących dowody posiadania wkładów,
- 2) prowadzenie rachunków bieżących osób fizycznych oraz jednostek gospodarki nie uspołecznionej,

3) udzielanie kredytów ludności,

4) prowadzenie rachunków bieżących pracowniczych kas zapomogowo-pożyczkowych, kas wzajemnej pomocy i innych kas koleżeńskich,

5) prowadzenie działalności w zakresie upowszechniania oszczędności,

6) wykonywanie innych czynności określonych w przepisach i instrukcjach NBP.

§ 17. Szczegółowy zakres działania oraz organizację wewnętrzną centrali NBP, oddziałów i innych jednostek, jak również rodzaje i sposób używania pieczęci urzędowych określają regulaminy wydane przez Prezesa NBP.

Rozdział IV

Fundusze własne, gospodarka wewnętrzna, sprawozdawczość i rachunkowość NBP.

§ 18. NBP działa na zasadach rozrachunku gospodarczego.

§ 19. Własne środki finansowe NBP składają się z funduszu statutowego, funduszu środków trwałych, funduszu rezerwowego i funduszy specjalnych.

§ 20. Fundusz statutowy wynosi 20.000 mln zł.

§ 21. Fundusz środków trwałych stanowi pokrycie wartości środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz innych wartości trwałych, pomniejszonych o wartość ich zużycia. Zwiększenie lub zmniejszenie stanu tego funduszu następuje w wyniku zmiany wartości rzeczywistej środków trwałych.

§ 22. 1. Fundusz rezerwowego tworzy się z części zysku NBP i jest przeznaczony na pokrycie mogących powstać strat bilansowych.

2. Odpisów z zysku na fundusz rezerwowego dokonuje się w wysokości nie przekraczającej corocznie 10% zysku, aż do osiągnięcia przez ten fundusz wysokości funduszu statutowego. Dalsze odpisy z zysku mogą być zaliczane na fundusz rezerwowego tylko wówczas, gdy fundusz rezerwowego został w całości lub w części zużyty na pokrycie strat.

§ 23. 1. Funduszami specjalnymi są:

- 1) fundusz inwestycyjny,
- 2) zakładowy fundusz socjalny,
- 3) zakładowy fundusz mieszkaniowy.

2. Zasady tworzenia i wykorzystywania funduszy, o których mowa w ust. 1, regulują odrębne przepisy.

3. Inne fundusze specjalne NBP może tworzyć za zgodą i na zasadach określonych przez Ministra Finansów.

§ 24. NBP prowadzi wewnętrzną gospodarkę finansową na podstawie planów dochodów i kosztów, dla których podstawowe wskaźniki określa Minister Finansów na wniosek Prezesa NBP.

§ 25. NBP prowadzi księgowość według planu kont i zasad dostosowanych do ogólnie obowiązujących przepisów.

§ 26. Bilans roczny NBP i sprawozdanie roczne wraz z wnioskiem o podział zysku Prezes NBP przedstawia do rozpatrzenia Ministrowi Finansów w terminie do dnia 31 marca roku następnego po okresie sprawozdawczym.